C-hepatiitin eliminaatio Keski-Suomen hyvinvointialueella

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Hankkeen tausta

- Hanketta johtaa STM yhdessä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kanssa. Ohjelman toteuttamiseksi on varattu yhteensä 13,75 miljoonan euron rahoitus vuosille 2025–2027. Tästä yhteensä 9,0 miljoonaa euroa kohdennetaan hyvinvointialueille ja 3,6 miljoonaa THL:n vankiterveydenhuollon yksiköille. Osa rahoituksesta on varattu tutkimukseen, valtakunnalliseen kehitystyöhön ja viestintään.
- Rahoitusta käytetään mm. tartuntojen ennaltaehkäisyyn, testaukseen, hoitoon sekä riskiryhmille suunnattuun viestintään. Tartuntojen torjunnassa tehokkainta on matalan kynnyksen testaus ja hoito, jota tarjotaan tehostetusti pistämällä huumeita käyttäville suunnatuissa terveysneuvontapisteissä. (STM tiedote 17.2.2026)
- Rauhoitusta on jaettu ensin C-hepatiitin suurimman ilmaantuvuuden alueille, ensimmäiset hankkeet aloittivat keväällä 2025.
- Toisessa haussa rahoitusta saivat kaikki hyvinvointialueet jotka sitä hakivat.
- **Keski-Suomen hva:lle myönnettiin 10.2.2026 päivätyllä päätöksellä 459 700 euroa valtionavustusta ko.toimintaan.**
- Valtionavustus on tarkoitettu käytettäväksi aikavälillä 10.2.2026 – 30.6.2027 syntyviin kustannuksiin

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Hankkeen tavoite ja sisältö

- Hankkeen kokonaistavoitteena on vähentää hepatiitti C-infektion aiheuttamaa sairastavuutta ja kuolemia ja niistä aiheutuvia kustannuksia sekä uusia tartuntoja.
  - **C-hepatiitin pikatestauksen ja varmennustutkimusten saatavuuden ja saavutettavuuden lisääminen** maakunnallisesti liikkuvan terveysneuvontapalvelun avulla. Alueellisen tasavertaisuuden lisääntyminen ja hoitoon pääsyn paraneminen. Terveysneuvontatyön saavutettavuuden parantamisella voidaan ennaltaehkäistä uusia tartuntoja.
  - Matalan kynnyksen C-hepatiitin hoitopolun yhdenmukainen kehittäminen ja toteutus erityisesti huumeita käyttävien/käyttäneiden potilasryhmien kohdalla.
  - C-hepatiitin ennaltaehkäisyn ja hoitomahdollisuuksien tietoisuuden ja osaamisen lisääminen tavoitteellisen ja keskitetyn viestinnän ja koulutuksen kautta.
- Hanke toimii päihdelääketieteen poliklinikan alla ja toteutetaan tiiviissä yhteistyössä terveysneuvonta Visiitin kanssa. Hankkeessa toimii kaksi projektityöntekijää sh:t (Henna Saranen ja Jaana Seva) ja hankekoordinaattori (sh Leea Autio), sekä lääkärityötä 40 % työajalla (Jari Juusela).
- Hankeajan päätyttyä tavoitteena on toiminnan juurtuminen osaksi mielenterveys- ja riippuvuuspalveluiden perustoimintaa

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Tilanne aikaisemmin Keski-Suomessa

- Ennen hyvinvointialueella siirtymistä C-hepatiitin hoito oli budjetoitu Jyväskylässä erikoissairaanhoitoon. Hyvinvointialueelle siirtymisen myötä C-hepatiittia alettiin hoitamaan myös perusterveydenhuollossa.
- Keski-Suomessa tähän asti hoidettu huonosti aktiivikäyttäjiä.
- Jollain nykyisen hyvinvointialueen pienemmistä kunnista C-hepatiittia on hoidettu enemmän.
- Hankkeen myötä C-hepatiittia tarkoitus alkaa hoitamaan siellä missä tauti leviää.

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

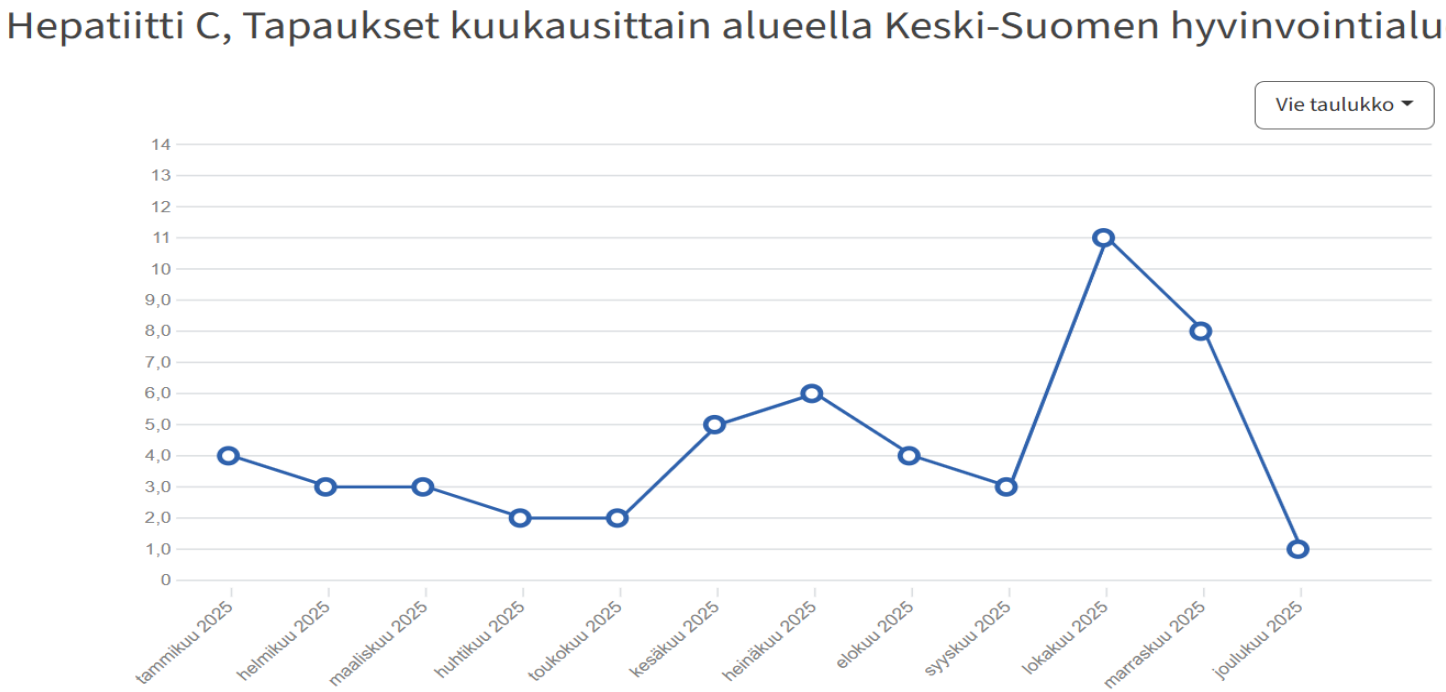
C-hepatiittitestaus päihdepalveluissa

- Jo usean vuoden ajan vieritestimahdollisuus Visiitin terveysneuvontapalveluissa ollut C-hepatiitin (vasta-ainetesti) ja HIV:n osalta. Testejä on vuositasolla otettu noin 30-50kpl, näistä noin neljännes ollut positiivisia.
- Haasteena on ollut potilaiden hakeutuminen varmennustestiin. Vain murto-osa positiivisen vasta-ainetestituloksen saaneista potilaista on hakeutunut laboratorioon varmennukseen. Näin ollen pikatestipositiivisista kaikki ei ole päätynyt myöskään tartuntatautirekisteriin.
- Tieto taudista on siis jäänyt usein vain potilaalle itselleen, joka sekin tärkeää, mutta hoitoon hakeutuminen monesti jäänyt kokonaan.

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Yhteistyö pilotti 2025

- 10/2025 yhteistyössä lääkefirman ja THL:n kanssa toteutetussa pilotissa Päihdelääketieteen pkl:lle saatiin tutkimuslaitteisto (GeneXpert, Fibroscan) lainaan neljän viikon ajaksi. Pilotin aikana testattiin 77 potilasta, joista 34:llä todettiin C-hepatiitti, uusia tartuntoja näistä oli n. 20 %. Hoitoja aloitettiin 20 potilaalle, ja seitsemän ohjattiin riskiryhmäläisinä erikoissairaanhoitoon.

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

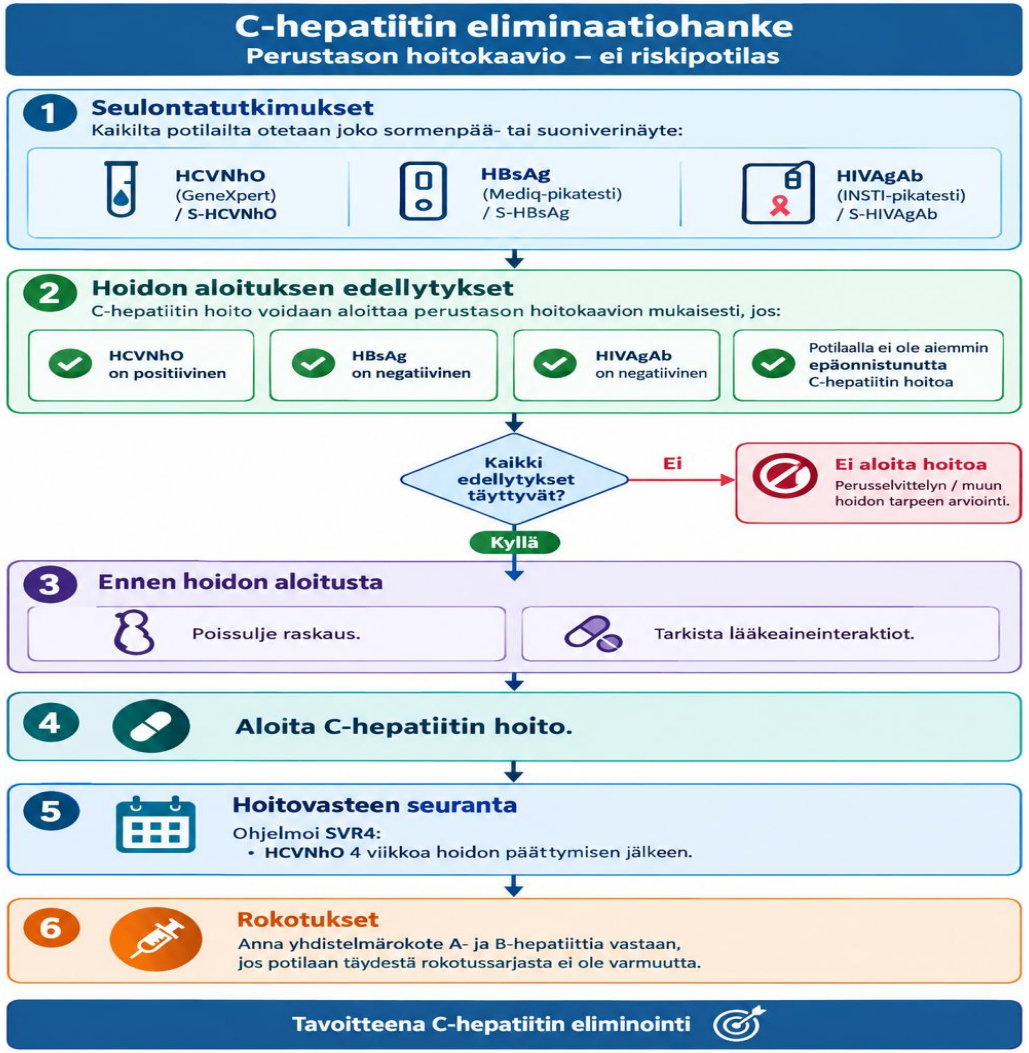
Mitä käytännössä tehdään?

- Hankkeella käytössä GeneXpert ja Fibroscan laitteet.
- B-hepatiitti, HIV ja HCG –testit.
- Kaikki hoitoa edeltävästi tarvittava testaus on mahdollista tehdä sormenpääverestä yhdellä käynnillä.
- Testitulosten ja potilaan haastattelun jälkeen konsultoidaan lääkäriä tai tarvittaessa lääkäri tapaa potilaan. Lääkäri kirjoittaa reseptin.
- Aloitetaan hoito.
- Lääke vaihtoehtoja on kaksi toinen kuuri 8vko ja toinen 12 vko.

- LISÄKSI HANKE ON TIIVIISSÄ YHTEISTYÖSSÄ VISIITTI TERVEYSNEUVONNAN KANSSA, UUSINTATARTUNTOJEN EHKÄISEMISEKSI JA TERVEYSNEUVONNAN YHTENÄISTÄMISEKSI KOKO MAAKUNNAN TASOLLA.

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

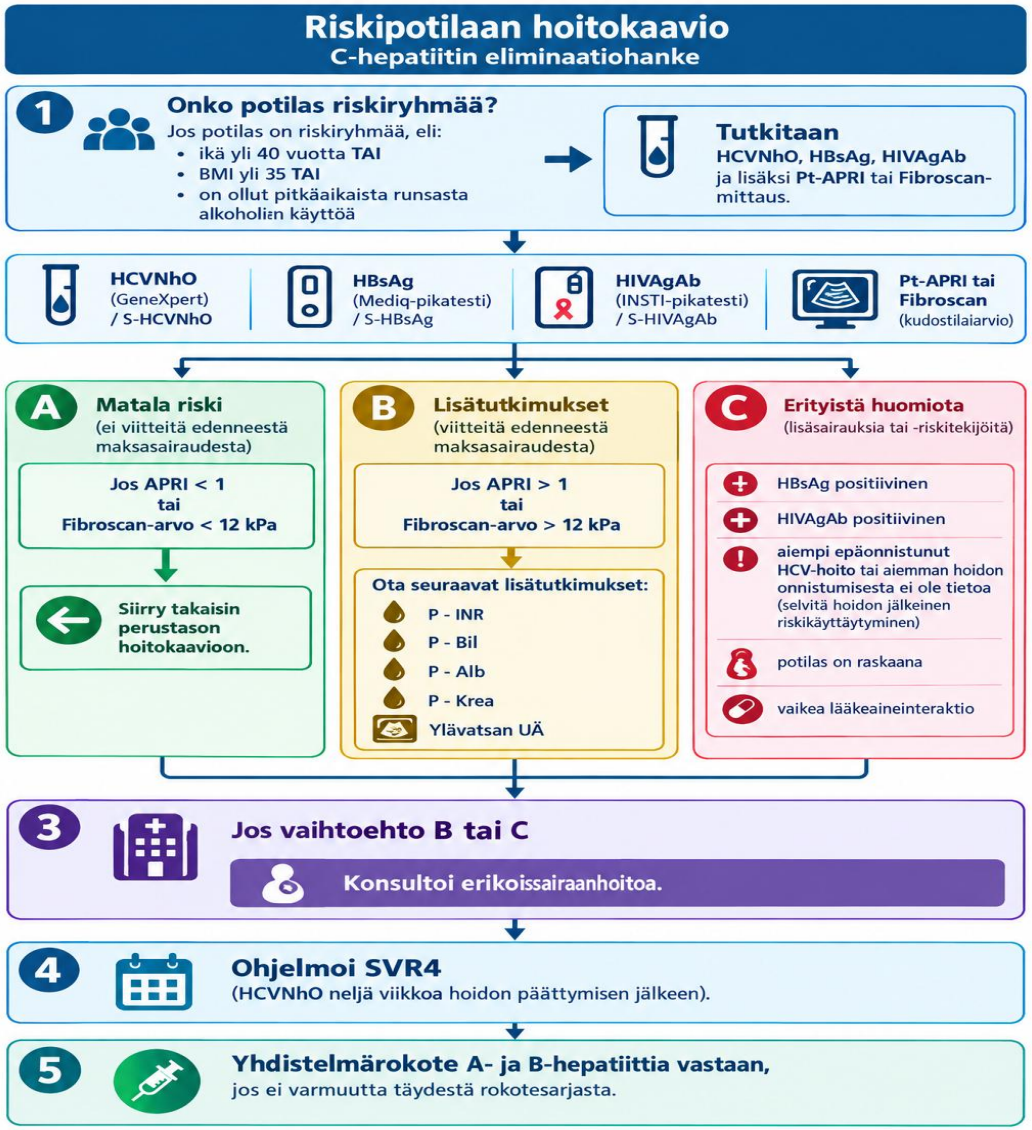
Matalankynnyksen perustason hoitokaavio

Huom! Seuraavat (matalankynnyksen hoitokaaviot) ovat versiointeja Suomen maksajaos / Gastroenterologiayhdistys julkaisemasta hoitokaaviosta.

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Matalankynnyksen riskipotilaan hoitokaavio

KESKI-SUOMEN HYVINVOINTI-ALUE

Kysymyksiä ja keskustelu aiheesta

KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE

Kiitos
www.hyvaks.fi
#hyvaks #hyväarkikaikille
KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE